

ΙΣΤΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΧΩΡΙΟΥ

ΤΟΥ Ε. ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΜΕΣΑ ΣΤΑ ΣΤΑΦΥΛΙΑ

Η άρπαγή, είχε πάρει στη σειρά τα κλήματα και τραγουδούσε τα σταφύλια, τραγουδώντας το λαϊκό της έλεγχο τραγουδιού:

Η άρπαγή τραγουδούσε τα σταφύλια...

Σταφύλι—φύλι—φίληρα
μιά κοπελλιά στά χείλη...
Και στο τραγουδί αυτό ά-
παντούσε ή δεύτερη σειρά τών
τραγουδιών:

Σταφύλι—φύλι—φίληρα
μιά κοπελλιά στό στομα...

Κι' άπαντούσε κι' ό άπι-
λοργός, με τη βαριά φωνή
του, σάν νά γράφιζε τη στροφή
του τραγουδιού, τελειώνοντας
τόν στίχο:

...μοσχοβολούν τά χείλη μου,
άπ' τό φιλι άκουα!...

Έμεις, παιδιά μερά, στό
θείο τό άπτελι, φτιάνωε κοί-
νια, κάτω από μιά ψηλή έλιά,
με χοντρούς κλάδους, πού άπι-

χορσε από τών τζιτζιλιών την τοριστή φωνή.

Χορτασμένος από τά σταφύλια και ζαλισμένος άπ' τά κονιόματα,
καθόσινα στη όρμα της έλιάς, μιά όρμα πεταμένη με θείο όξο από
τη γη, και κειτόσα τα περισηζαία, πού πληγανοερχόντουσαν σε μιά
άπέραντη σειρά, κρατώντας στό στόμα τους σπόρους από άγριόδομη,
φραζούλα που πέσαν από μας, ή τό πούδι κανόνος μισρού έντόμου, πού
τό βόιζαν φρόνο ποθενά.

Ό ήλιος ό θεοός, έγούλιζε τά μαύρα τους τά σώματα, σάν νάταν
άποάένα...

Ήσυχία, σάν ν' άποάιανε οι ήχοι άπ' τη λάμρα του ζαλι-
σμού, βασίλευε παντού.

Και πόνε του τρώου τό τραγουδι ζετιλιότανε κι' άπλωνε
κρησισιο, στην καλοκαιρινή ήμερα, την ήσυχη και τη χρυσή,
κι' έναν σήρανο άπάνω γυάλαρον και άκίνητον, σάν νάταν από
μεταλλο ζεστό:

Σταφύλι—φύλι—φίληρα, μοσχοβολούν τά χείλη μου,
μιά κοπελλιά στό στομα, άπ' τό φιλι άκουα...

—Ήσυχρο! σκεπτόμουν. Τι φίλι είνε αυτό, όπού θε-
σάει τόσον καρπό ή ποφωδιά τους;...

Ήξερα φίληματα ζεστά και στοργικά, γονέων και συ-
γενών, και χόρα κι' άποχρονιστικά, γειτονισών και ξένων!...

Ήξερα φίληματα παχιά και έργά, πού με ζάναν άμείως να
σφοργίζουνα, φίληματα μφιζόντα από χνώτα, πού μου φέ-
ναν άναγοδία και άποπνημο, φίληματα ξερά και έργά, μφι-
κά μάλλιστα, τών κοριτσιών της γειτονιάς, και ροιχηητά, πού
με πονοδσαν, φίληματα από στόματα καλών γοφών, όπού με-
οίτανε γαρυφάλιο και φίληματα μεγάλων συγγενών, όπού με-
οίτανε τοιγάρο.

Άλλά φίληματα πού να μοσχοβολούν διαρκώς, όσαν κειδύ-
νι στην καπέλλα, δέν ήξερα ποτέ.

Γιά τόπο ρόφησα τό θείο μου, τό μεσημέρι, σάν στρώσιμε
να φάμε, στην έλιά.

—Θά τά γνωρίσεις κι' έσύ αυτά, πού ειπε, άλλ' άργότερα...

Έπέρασε καρμός. Στην Άθινα γνώρισα φίλι άγάτης φρέτισης,
διαβατόρα φίλι, φίλι π' άνοιγαν σάν λουλούδια άσπρα, π' άνοιγουνε και
κλεισιουνε όσαν νυκτολούλουδα, μέσα στην ίδια νύχτα, φίλι από σέν-
σενε, φίλι από όδοντόρχειες, φίλι από τουάδες...

Γνώρισα φίλι ήποχρονιστικά, φίλι πού ήσαν φρέτιζα, φίλι πού ή-
σαν πληρωμένα, μιά μοσχοβολημένο φίλημα, πού να τραγουδηθή ή εύ-
ωδιά του, δέν ειχε συναντήσει άκόμα!...

Και τό ήητοόσα, τό ήητοόσα τό φιλι αυτό και δέν τό εύρισκα...

Και ξαναπήγα στ' άπτελι και πήγα στη σταφύλι μας, και πήγα και
σε ξένα κάλιονια κι' ήποστατικά, αλλά φιλι πού να μοσχοβολά, δέν
βόιζα ποτέ
μου!...

Όποτε και να
τό μάθο κα-
τώφουσα, πού
βόιζεταται, να
πώ να τό ήη-
τήσω!...

Ό θείος μου
πέθανε στο με-
ταξί, κι' ή άο-
γατιά πού θα
τό ήξερε, γιατί
τό τραγουδού-
σε, δέν ήση-
γε πειά.

Κι' έτσι, τα-
κτικά, κάθε χι-

νόπορο, έγούλιζε και πάλιν άτραγοός κι' άπρήτος, από φιλι πού να μο-
σχοβολά, στη πολυμήλητη Άθινα...

Ήθεράνα άκόμα χρόνια λιγοστά. Και
βοήθημα κάποτε σε μιά φρενδομάχη.
Ό Σχιζας ό έπιλοχίας, άναμμένος ά-
πό της μάχης την όρηη και την άσράτη-
τη παλληκαριά του, κρατώντας ένα μάν-
λιχο γυρά, έφώναζε σ' έμιας τούς άι-
λους, πού σοργνόμασε, κατά τις διατα-
γές του λάβαινε, μέσα στο χόμα, κριά να
μη δίνουμε στόχο στον έχθρό:

—Άπό τετρακόσια μέτρα... Πήρ ό-
παδόν και κατά βοήθησιν!...

Θεέ μου, τί ζεστή ήμέρα!...

Ή σόνη, πού έμεις οι ίδιοι έσχη-
ναμε, μιάς έκαγε, σάν τις σάπες πού
βγαίνουνε από φωτιά.

Ήθέλιμε καινού φορά να ση-
κοφούμε, να άναπνεύσουμε λίγον αέρα,
πό ψηλά, πού να μη ειχε σόνη, να σκορπισθούμε, να συνέλθουμε, μιά
πού μας έβινε ό Σχιζας!...

Μην έπιθέσθε, σάς ειπα, στο πύο...

—Μά πού πύο, βρε χριστιάνε μου!... Έδώ κανένα άλλο πύο δέν
έχουμε, παρό τό πύο και την προζαία του!...

Δέν έπιπέτω και άντιλογίες... Δεκαέντα - έννοσιότατα, σημάσιον
τον τούτον σε παρακαλώ!...

Σιωπή.

Αντέρον άλινα πού τά δεξιά!... Ή τρίτη δημοφιλής μίμνος της
άδοψ!... Οι λοιποί από τά καλλιγεργμένα... Προσοχή μόνον μη
ζάντε ζημιές!...

Τά καλλιγεργμένα ήσαν κάτι άπτελι με φροδίτες Άττι-
χους, όπού γυάλαρον ζόκωνο σάν άναμμένα από τον ήλιο προ-
σοπία προζαρα.

Ή μάχη γινότανε έκει στα περίχωρα της Ήρωτικής Σχο-
λής, κι' ήταν, όπως ειπα, άσχημεις φρενδομάχης, μετά έλιγμών,
Σχιζοφρονών και σαμαρών... χαρτινών!...

Γιά τόπο ίσως κι' ό κ. έπιλοχίας Σχιζας ήταν άσράτητος:

—Άπάνω του, παιδιά!...

Άλλά, ός να περάσουμε κάλων τους, μείναμε μέσ' στ'
άπτελι. Σάν γυάλαρα ζόκωνο μού γελώσαν οι φροδίτες, κα-
θός κρησιντουσαν, προζητιζοί και ροδοζόκωνο, από τις κλη-
ματόβραγες, μέσα στη σιά τών φύλλων!

Άγ, έκείνη ή σιά, πώς με συνέφερε στον έαντό μου!...

Μού φάνηκε πώς τά σταφύλια, σάν κοπελλίδες γελαστές, με
προσαίτουσανε κοντά στη γύνα τους και στη δροσιά τους!...

Ό ήλιος με ειχε ζαλίσει γιά καλά!... Ένα σκοτάδι έφερε
στά μάτια μου και πού έρχότανε να πέσω!... Κάτι σάν νύστα,
καιτι σάν λιγοργιά, με ειχε καταλάβει!...

—Έγώδος! άκούστηκε του Σχιζα ή φωνή άζαφνα.

Άλλά έγώ έσκέφθηκα, ότι καλύτερα θα ήταν να... σκοτοι-
θώ!... Και έπεσα πού τά σταφύλια!...

Σέ λίγο, κάτω από μιά γέρινη άγλαδιά, με την τραγιά,
έφροσασμένη γλοδία, και τούς χειροπαθόνους της χαρτους,
ένα κοριτσάκι ροδοζόκωνο, με γύνα στο πρόσωπο και γέλιο στα μά-
τια, πού έδωσε νερό, χόρο και δροσερό, να πιώ... Θυμάρι ήλπιχε αντί
για βούλιμα στο στόμα του σταμνιού. Και γέμο σοφός τά σταφύλια,
όσαν γυάλαρα δροσερά όπού γελούν!...

—Είνε δικό σου τό άπτελι; ρώτησα την κόρη.

—Όχι... Με νοίει τό έπίγραμμα, μ' απάντησε. Έμεις είμαστε από τό
άντιχορό χοριό!... Ό άδερφός μου πάει κάτω γιά μαριτριά, στη χό-
ρα, στην Άθινα... Κι'
έτσι ειμαι μοναχή!...

Φαίνεσαι χορτασμένος...
Θέλεις άλλο τίποτα;...

Νά, πάρε ένα άγλάδι.

Και τό έβαλε στο
σάξο μου.

—Άχ!... Θα ήθελα
να συλλαμβανότανε...
αιχμάλωτος ό Σχιζας,
να ήην τον έχω στο
ζεγάλι μου και ναμεινα
έδω, της ειπα.

—Τι είνε αυτός; με
ρώτησε.

—Έπιλοχίας!... Ή-
ροας και άρχιστράτη-
γος της φρενδομάχης!...

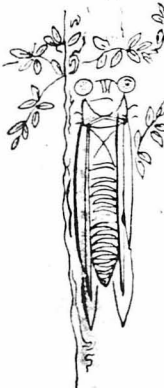
Θέλεις να οίξης και σύ
μιά τουφεκιά;

—Σιτόύύνταξίς!...

άκούστηκε άζαφνα

Γνώρισε φίλι και φιλιά!...

Άντιχόος τών τζιτζι-
κιδών ή τοριστή φωνή.

—Άπάνω τους, παιδιά!...

—Νά σου παραδοθώ αιχμάλωτος!...

βροντόδης ή φωνή της Δευτέρας Παρουσίας.

Ήταν ό Σχίζας, πού, άφού ένίησε, έδινάε τό στρατό του!...
 —'Αλλοίμονό μου, είπα, φεύγω!... Μάς φωνάζει ό... στρατηγός!...
 —Κάι πού θά πάτε;
 —Στήν 'Αθήνα!...
 —Κάι τί ήταν αύτά πού ζάνανε έδώ, και τσαλαπάτησαν ό στρατιώτες τ' άμπελία... 'Εγώ φοβήθηκα πούλ και τρώποσα έκει, στις άγριοπατονιάς από ζάλο!...
 —Γίσινα δέν ήταν!... Δέν έπρεπε να φοβήθης!... Μιά φρενοπαγία μάνε, φρενιζα μάχη, δηλαδή... Κοίμα να μόν είν' άληθινή!...
 —Γιατί;
 —Γιατί θάγχοίονα να μ' έπιανες, να έπινα έδώ, αζιμάλοτός σου!... Μά τι να σου δώσω για την καλοσύνη σου!... 'Ενας στρατιώτης είπα!... 'Αν μπορέσα θα σου έδινα την Πόλι με τά κάστρα της, την βενετία με τά φλοριά της!... 'Αλλά πώς να σου τά δώσω, πού ήταν φρενιτός ό πόλεμος, και ό Σχίζας, όχι Ναυτοένοτας, άλλα έπιλοχίας!... 'Είλω φώστορα πούλ... πούλ κατί... Θά ήθελες και συ!...
 —Σάν τι;
 —'Ενα φίλό!...

Και πούν προφθάει να μου πη τό «ναί», ή να μου πη τό «οχι», τη φίλησα στα ζείλη πρώτα και στο μάγουλο σαγίτα και σουφρητά!...
 Τι γλύκες και τι ερωδιές!... Θά έδινα όλα τ' άμπελία, μαζί με τά σταφυλιά τους, για τό φίλό έξείνι!...

'Αζόια νομίζω πως μοσχοβολάει τό στόμα μου και ή φρεζή μου, άμα θυμώμαι έκείνο τό φίλό!...

Και τό άφρονά του θυμάζει πάντοτε, και σήμερα άζόια, την ύπαοξί μου δηλ!...
 Τό ζήτησα κατόπιν, έπειτα από καιρό, τό φίλο έκείνο τό φίλό, μά δέν τό βρήκα. Το άμπελί άλλοι χωρικοί τό γούισαν, και για την κορβίλα έκείνη ζάνενας δέν βρέθηκε πληροφορίες να μου δώση...

Ήταν άειπρο της ήλιάσεως, ή ήτανε πραγματικότητα;

Κι ή άσθησις του ερωδιός του φίλιού, και τό άγγλάδι από τό σακκίδιο, όπου κρατά, φέρο όμοιη, μαζού πλέον άπ' τον καιρό, είνε παραφθοσις και τούτο!...

Και ή κράτησις πού ό έπιλοχίας μου έλέησε «επί έγκαταλείψει θέσεως ένοπίων έγροφώ!... Έστο και φανταστικός, ήταν κι' αυτό ένια, της ήλιάσεως ινδάλατα, της φαντομασις και της έλοχίης των σταφυλιών αποπλανητικά προμάτια!...
 Τι ήταν!...

ΣΤΑΜ. ΣΤΑΜ.

ΤΙ ΛΕΝΕ ΟΙ ΣΟΦΟΙ ΓΙΑ ΤΗΝ ΨΗΦΟ ΤΗΣ ΓΥΝΑΙΚΑΣ

Ός γνωστόν, με τό φεμινιστικό ζήτημα έχουν ασχοληθή ό διασημότεροι κοινωνιολόγοι και σοφοί των νεότερων χρόνων. Οι περισσότερο άπ' αυτούς έτάχθησαν υπέρ της ζωοφρετήσεως της γυναίκας, δικαιολογώντας τη γνώμη τους, καλώντας πούλ τον δικό τον τρόπο.

Ίδού τί γράφει, παραδείγματος χάριν, σχετικάς ό Ρώσος κοινωνιολόγος Νοβιόκο:

«Κάνεις δέν μπορεί — λέει — να ύποστηρήσει λογικώς ότι ό τελευταίος χειρισμός μπορεί να κάνει πού όρθή και δίκαιη χρήση της ψήφου του από μία άποιαδήποτε γυναίκα.

«Οι συντηρητικοί ισχυρίζονται πως, όταν θα ψηφίση ή γυναίκα, δέν θα υπάγοι πού γαλήνη και ήρεμία στην οικογένεια. Γιατί ή γυναίκα — λέει — μπορεί ν' άνιρη σ' ένα ζώμια, ενώ ό άνδρας σέ ήλιο!... 'Αλλά μήπως και σήμερα δέν συμβαίνει τό ίδιο; Μπορούν να ύποθέσουν την γυναίκα να ψηφίση, δέν μπορούν όμως να την κάνουν να μη σκελεττα.

«Στις ήμέρες μας ό σύζυγος και ή σύζυγος μαλώνουν συχνά για ζητήματα πούλ σπουδαιότερα από την πολιτική. Σαγνά οι άνδρες είνε άφροτοι, και ή γυναίκα είνε θρησκόλητοι, μα όταν υπάοχει ή αλληλοκαταμασις, βρίζουν τρούπο να συννενοούνται. Το ίδιο θα συμβαίη και με την πολιτική, άρακι ό σύζυγος ν' άγυάλοπτα.

«'Αλλος ισχυρισμός των συντηρητικόν είνε πως όταν ή γυναίκες θα έδύθονον ύποψηφότητα, οι άνδρες θα ψηφίζουν τις πού... θοράς!... Έτσι θα σπουδαιότερα ζητήματα του Κοράτος θα έξαρτώνταν από τά «αεροαλλένια» ζείλη της κυρίας τάδε, ή από τά όφραία μάτια της.

«'Αλλά ήπως και σήμερα έμεισεως δέν γίνεται τό ίδιο; 'Ο ψηφοφόρος συνήθως ψηφάει τον ζ. Χ... γιατί ή ζ. Χ... ένεργεί και τρέχει ν' αυτών και ρηγορενεί με την όφραία όνομη της και με τά άζόμια όφραότερα ζείλη της. Και μεθώμιο ό ζ. Χ... διορίζει ή πανει τους φρεσκατόμενους του κατά τάς «ποδοξείες» της ζ. Χ... στις όποιάς τά όφραία ζείλη όφείλει την έπατηγία του...»

ΑΠΟ ΔΩ ΚΙ' ΑΠΟ ΚΕΙ

ΠΟΙΚΙΛΑ ΚΑΙ ΠΕΡΙΕΡΓΑ

'Ενα περίεργον Πελωνικό έθιμο. 'Ο χορός της νύφης. Τό ξεθεωμά και τό χαράτσι των καλεσμένων. «'Ορκίζομαι εις τον Σατανά!...». Τό πάθημα ενός 'Αγγλου δικαστού. 'Ενα νεαγυίο. Τά ρυμυλικά... γευρούνια, κτλ κτλ.

'Ενα περίεργον έθιμον έπιζυρει σέ πολλά χωριά της Πολωνίας. Τη βραδεία του γάμου, στο γένει, πού επακολουθεί, ή νύφη πρέπει να χορεύη με όλους τους προσκαλεσμένους άνδρες. Αυτό τέλος πάντων ύποφρεται. 'Αλλά δέν άρακι να χορεύη μόνο. Πρέπει και να τους κοιτάση σέ τέτοιο σημείο, όστι να της ζητήσουν ήλιοσι! Και τότε ή νύφη για να τους ήρήση να καθήσουν ζητάει πληροφορία. 'Ο αντηρονητις της λοιπόν πληροφορει και... πέρητε σ' ένα κάθισμα, τσακισμένος από την κοίρασι. 'Αλλά ή νύφη παραλαβάνει έμεισεως άλλον, τον κοιτάει και αυτών, πού δίνει γάμψ άγοιό άφοι τά!... Λύτρα κι' ύστερα άρπάζει άλλον κι' άλλον, ως τον τελευταίο.

Φαντασθήτε πούλ τι άντοχην πρέπει να έζη ή νύφη.

Σε μεριστούς γάμους, οι άνδρες λοιπόνται τη νύφη, κάνοον πως κοιράζονται γρήγορα, πληροφορούν και ήσυχάζουν. 'Αλλά μεριστοι τό βάζουν ήλιοσι. Άπο αυτούς όμως, όταν έπιτέλως κοιράσθουν, ή νύφη ζητάει πούλ περισσότερα λύτρα. 'Ετσι δε συνήθως μαζέπει και δίνει στον γαμπρό καμιά φορά περισσότερα απ' όσα πάλιν προίκα. Κι' αυτά τάχει κερδισμένα με τον ποτο της και με τον ιδρώτα της.

Τώρα τελευταία, σ' ένα Πολωνικό χωριό ή νύφη έχόφρε με τριμυζόσιους προσκαλεσμένους, τους έκοίρασαν όλους και εισέπραξε καμιά τριμυζαριά χιλιάδες φράγκα, πού θα πη πως δέν ήταν ασχυροσσοδής.

'Αλλά άοχισι να χορεύη από τις 9 μ. η της Κορναίσις κι' έσταμάτησε τη Δευτέρα τα μεσάνυχτα!...

Λένε συνήθως πως σέ κάθε 'Αγγλικό σπίτι υπάοχει πάντα μια 'Αγία Γραφή, όπως και στη βαλτισα κάθε 'Εγγλέζου. Αυτό κι' αν είνε άζόια άληθεια, πάντως δέν ισχυρεί για τους έξω της 'Αγγλίας 'Αγγίλους. Και να ή απόδειξις:

Σε μια μικρή πούλ των 'Ινδιών έπρόκειτο να δικασθόνον πέντε ύπαγενοίς για κάποιο έγγύλιμα. 'Όταν άρχισεν ή δικη όμοσι, ό πρόεδρος είδε πως είχε χαθή τό Εύαγγέλιο πού έπρόκειτο να δοκησθόν οι μάτορες. 'Εβράξαν κρατού, μά δέν τό βρήκαν. 'Ο πρόεδρος έστειλε τότε σ' όλη την πούλ, όπου έπιαν άφοιτό 'Εγγλέζου, γυρούνοντας Εύαγγέλιο ή 'Αγία Γραφή. Τού κάου όμως, Δέν είχε κανείς.

Κι' όμως ή δικη δέν ύποφρεσε ν' αναβληθή. Τότε ό πρόεδρος ζήτησε να του φέρουν ένα βιβλίο δικένο πού να μοιάζει έξωτερωκάς με τό Εύαγγέλιο της δοκησόμενης. Βρήκαν προμάτια ένα τέτοιο βιβλίο και ό πρόεδρος όρκισεν πάλιν σ' αυτό τους μάτορες. 'Εβράλε δε άποφρασι καταδικαστική κι' έστειλε τους πέντε ύπαγενοίς φυλακή.

'Όταν έτελεώσεν ή δικη, άνοιξεν ό πρόεδρος από περιέργεια τό βιβλίο, πούλε δοκίμασε τους μάτορας κι' έδιδάσεν τον τίπο: «Τό 'Η ε ρ ο λ ο γ ι ο τ ο υ Σ α τ α ν ά!» Τι... διαβολική συμπύωσις!...

'Ενα άγγλικό άπέλοιο πού όλοον καιρού είχε προσαράξει σέ κατι ήράσιους τον άπτόν της Αιδορωλίας, σ' ένα μέρος έρημο. 'Η θέσις πού ήρησώμας και των έυλατόων ήταν ζοισαη. 'Αλλο βατορι για να σημειολόγη τό πλοίο δέν φανώταν. 'Η βάρκος πού έορξίζαν στη θάλασσα άναποδογυροσθησαν από την τριμυζα. Το σκάφος έκανε νερά κι' ή μηχανή έσταμάτησαν. Σε μερικώς όρες θα έδοθιάσε και έλιπίδες σωτηρία δέν έπύοχταν πούλες.

'Ο πλοίαρχος είχε τότε μιάν σωτηρία έπινευσι. Το βατόρι εκτός των έυλατόων είχε φοροσμένα και γοφροένα. Σερτώντας λοιπόν ό καπιτάνος πως τό γοφροένα καμινώτονος περιφρα, τάδεσε με σχοινιά τούνα με τούλο και στο κατόπι έδεσε ένα γερό ζάβο πού ή άλλη άοχη του ήταν στερεωμένη στο πλοίο. Τούρωξε κατόπιν στη θάλασσα και τα γοφροένα πάλειόντας με τά καμινά διεκλήθησαν πούλ την έρηιά. Τραβώντας έτσι σιγά-σιγά τό πλοίο, τό έξεδόλλησαν από τους ήράλους και σέ λίγη ώρα τό έφυμυζήσαν κοντά στην άκτι.

Πού ήταν όμως ή εκδήλωσις της εύγνομοσύνης των άνθροπων πού έδοσθησαν από θέβαλο ανητό; 'Εοφάζαν τα γοφροένα για να τραφοίν, γιατί τό μέρος όπου έβγιναν ήταν έρημο κι' ή τροφές της άποθήσεως του πλοίου είχαν καταστροφάκι από την θάλασσα.

